Lietas Nr. C31312713
Lietas arhīva Nr. C-1525-14/8

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2014.gada 22.septembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E. Stelte-Auziņa
ar tiesas sēžu sekretāri: A. Orlovsku,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu "Swedbank" AS prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2013.gada 4.februārī "Swedbank" AS (turpmāk tekstā – prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētāja Nr.1) un /pers. C/ (turpmāk tekstā – atbildētāja Nr.2) parāda piedziņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1590., 1943., 1946., 1669., 1670., 1672., 1692., 1698., 1702., 1753., 1756., 1759., 1763.pantu un Civilprocesa likuma 25., 26., 28., 59., 71., 72., 127. un 128.pantu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt solidāri no atbildētājām parādu Ls 14 231,36, kas sastāv no pamatparāda Ls 14 019,39 un procentiem par laika periodu no 20.04.2012. līdz 12.12.2013. Ls 211,97, kā arī lūdz piedzīt visus tiesāšanās izdevumus un lūdz noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 8.jūnijā prasītāja un atbildētāja Nr.1 noslēdza Aizdevuma līgumu Nr.06-062612-PK ar grozījumiem 11.12.2006. un 02.03.2009. par aizdevuma 22 772,55 *euro* izsniegšanu nekustamā īpašuma iegādei un remontam. 2009.gada 2.martā prasītāja un atbildētāja Nr.2 noslēdza Galvojuma līgumu Nr.06-062612-PK/2. Atbildētāja Nr.1 saistības nepilda no 2012.gada 20.februāra. Prasītāja 2012.gada 2.martā atbildētājām nosūtīja Paziņojumu par aizdevuma lūguma saistību pirmstermiņa izpildi Nr.316RC00-11037A un Nr.316RC00-11038A, kurā prasītāja paziņoja, ka vienpusēji atkāpjas no līguma un pieprasīja saistību nekavējošu izpildi.

[2] Atbildētājas rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav sniegušas.

[3] Prasītājas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, 2014.gada 1.septembrī tiesā saņemts prasītājas pārstāvja iesniegums, kurā prasītāja samazina prasības summu un lūdz piedzīt no atbildētājām solidāri pamatparādu 19 432,37 *euro* apmērā. Lūdz lietu izskatīt bez pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē.

Atbildētājas uz tiesas sēdi nav ieradušās, neierašanos attaisnojošus dokumentus tiesā nav iesniegušas, nav lūgušas izskatīt lietu pēc būtības bez viņu klātbūtnes vai atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdi atbildētājām paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56. un 156.pantu tiesa uzskata par iespējamu lietu izskatīt bez prasītājas pārstāvja un atbildētāju klātbūtnes tiesas sēdē. Tiesa atzina atbildētāju neierašanos uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla.

M o t ī v u d a ļ a

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[5] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 208.[1]panta pirmo daļu, aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu. Saskaņā ar šī likuma 208.[1]panta otro daļu, aizmugurisku spriedumu tiesa taisa, pamatojoties uz prasītāja paskaidrojumiem un lietā esošajiem materiāliem, ja tiesa tos atzīst par pietiekamiem strīda izšķiršanai.

[6] Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildījuma grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

[7] Lietā nepastāv strīds, ka prasītāja un atbildētāja Nr.1 2006.gada 8.jūnijā noslēdza Aizdevuma līgumu Nr.06-062612-PK ar grozījumiem 11.12.2006. un 02.03.2009. par aizdevuma 22 772,55 *euro*, kas, saskaņā ar Padomes 1997.gada 17.jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97 noteikto maiņas kursu (1*euro* =0.702804 lati), sastāda Ls 16 004,64, izsniegšanu nekustamā īpašuma iegādei un remontam.

Saskaņā ar Civillikuma 1425.pantu, katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu. Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos.

Atbildētāja Nr.1 iebildumus pret noslēgto līgumu pēc būtības nav izteikusi un līgumu nav apstrīdējusi ne kopumā, ne kādā tā daļā ceļot prasību.

Tiesa atzīst, ka starp pusēm nav strīda par parāda pamatsummas apmēru un aprēķinu, jo atbildētāja Nr.1 nav norādījusi pamatotus iebildumus. Atbildētāja Nr.1 nav iesniegusi pierādījumus, ka savas saistības pret prasītāju būtu pilnībā izpildījusi un parādu pēc aizdevuma saņemšanas būtu samaksājusi pilnībā (Civillikuma 1838.panta pirmā daļa). Līdz ar to no atbildētājas Nr.1 par labu prasītājai piedzenama parāda pamatsumma 19 432,37 *euro* apmērā.

[8] Lietā nav strīda, ka 2009.gada 2.martā atbildētāja Nr.2 parādnieces saistību pastiprināšanai ar prasītāju noslēdza Galvojuma līgumu Nr.06-062612-PK/2, un, saskaņā ar minētā līguma 2.punktu, puses vienojās, ka galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu vadās no judikatūras – Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 7.marta sprieduma lietā Nr.SKC-115/2012, kurā ir nostiprināta tēze, ka galvojuma un solidārām saistībām ir procesuāla līdzība, t.i., prasījumu var vērst gan pret galvinieku, gan parādnieku, taču no materiālo tiesību viedokļa atšķirība ir būtiska: solidāri saistītie nes atbildību, ko vēlāk dala savā starpā, turpretim galvojumā galvinieks pilda akcesoru saistību, kas ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Spriedumā secināts, ka panta normā sniegtā definīcija norāda, ka galvojums ir līgums starp galvinieku un kreditoru, no kā secināms, ka ar galvojuma līgumu tiek nodibināta atsevišķa saistība starp kreditoru un galvinieku.

Solidāras saistības nodibināšanas definīcija ir sniegta Civillikuma 1670.pantā, kas noteic, ka par solidāru prasījums vai saistība atzīstama tad, kad no vairākiem kreditoriem katrs var prasīt visu priekšmetu, vai kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt. Savukārt Civillikuma 1673.panta noteic, ka līgums solidāru saistību nodibina tikai tad, kad līdzēji to tieši ir noteikuši. Galvotāju solidāra atbildība ir noteikta Civillikuma 1699.pantā, kas noteic, ka

vairākas personas, kas galvojušas par vienu un to pašu parādnieku un vienu un to pašu parādu, atbild solidāri. Tādējādi galvojums ir akcesora saistība, kas kalpo par citas saistības nodrošinājumu. Galvojums pēc savas būtības ir saistību tiesību pastiprinājuma veids, jo ar galvojumu ir saprotamas līgumiskās saistības, ar kurām trešā persona – galvinieks, uzņemas atbildēt kreditoram par citas personas parāda saistībām, tomēr neatsvabinot parādnieku no viņa parāda. Galvojuma būtība ir jāņem vērā arī vērtējot, vai atbildību galvenajam parādniekam vai galviniekam varētu uzlikt solidāri. Civillikumā solidāras saistības būtība ir raksturota ar izpildījuma priekšmetu (darbības, bezdarbības, lietas) nedalāmību. Ja kāda naudas summa tiek aizdota nedalīti divām personām, tad nav loģiski vienu uzskatīt par parādnieku, bet otru – par galvinieku. Abiem jābūt solidāriem parādniekiem no paša sākuma. Solidārais parādnieks, pēc tam, kad apmierinājis kreditora prasījumu, var prasīt no pārējiem atbilstošu atlīdzību (Civillikuma 1686.pants). Divu solidāru parādnieku gadījumā tas nozīmē atlīdzināto summu dalīt uz pusēm. Turpretim galvojuma attiecībās galvinieks, kas sedzis parādu, var no galvenā parādnieka prasīt visu samaksāto, kas Civillikuma 1692.pantā izteikts ar vārdiem „Neatsvabinot tomēr pēdējo no parāda", proti, neatsvabinot parādnieku no viņa uzņemtās saistības. Ievērojot norādīto, galvojuma un solidārām saistībām kopēja ir tāda iezīme, ka prasījumu var vērst gan pret vienu, gan pret otru (pie tam galvojumā tas nav vispārējs noteikums), un to varētu saukt par procesuālu līdzību, taču ekonomiski, no materiālo tiesību viedokļa, atšķirība ir būtiska: solidāri saistītie nes atbildību, ko vēlāk sadala savā starpā, turpretim galvinieks pilda akcesoru saistību, kas ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 7.marta spriedums lietā Nr.SKC-115/2012).

Tādējādi tiesa atzīst, ka galvenā parādnieka un galvinieku saistības nevar tikt atzītas par solidārām, jo kā jau tas ir norādīts minētajā spriedumā – galvinieks pilda akcesoru saistību, kas, savukārt, ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā. Līdz ar ko, secināms, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējama parādnieka un galvinieka solidāra atbildība.

Tiesas ieskatā minētajā Senāta spriedumā izdarītie secinājumi ir ņemami vērā un attiecināmi uz izskatāmo lietu, jo no sprieduma satura redzams, ka tas taisīts pastāvot analogiem faktiskiem apstākļiem.

Ņemot vērā minēto tiesa secina, ka ar 2009.gada 2.marta Galvojuma līgumu Nr.06-062612-PK/2 atbildētāja Nr. 2 ir uzņēmusies subsidāru, bet ne solidāru atbildību par visām atbildētājas Nr.1 saistībām, kas izriet no aizdevuma līguma, tādā pat apmērā kā pats parādnieks.

Tādejādi saskaņā ar tiesas spriedumu ir nosakāma nevis solidāra, bet subsidāra atbildība, tas ir, spriedumā nosakot, ka tikai piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas Nr.1 prasītājai nosakāmas tiesības vērst piedziņu pret galvotāju – atbildētāju Nr.2.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai, kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī, kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

[9] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasītājas prasība ir apmierināma daļēji.

[10] Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765.panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei saņemt no atbildētājām likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, prasītājas samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 939,66 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,83 *euro* (par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu), kopā 947,49 *euro*, prasītājas labā piedzenami no atbildētājas Nr.1, bet piedziņas neiespējamības gadījumā piedziņa vēršama pret galvotāju, lietā atbildētāju Nr.2.

[12] Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītājas iemaksa 1,00 *euro*, piedzenami no atbildētājas Nr.1, bet piedziņas neiespējamības gadījumā piedziņa vēršama pret galvotāju, lietā atbildētāju Nr.2.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 34., 35.panta 1.daļas 1.punkta, 41.panta 1.daļas, 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, 195., 204.[1], 208.[1] un 208.[2]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu "Swedbank" AS, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu 19 432,37 *euro* (Ls 13 657,15) un tiesas izdevumus 947,49 *euro* (Ls 665,90), kopā 20 379,86 *euro* (divdesmit tūkstoši trīs simti septiņdesmit deviņus *euro* un 86 centus) – Ls 14 323,05 (četrpadsmit tūkstoši trīs simti divdesmit trīs lati un 05 santīmi), nosakot, ka piedzenamā naudas summa samaksa veicama uz "Swedbank" AS kontu LV66HABA0001408028920.

Piedziņas no /pers. B/, personas kods /personas kods/, neiespējamības gadījumā, piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu "Swedbank" AS, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu 19 432,37 *euro* (Ls 13 657,15) un tiesas izdevumus 947,49 *euro* (Ls 665,90), kopā 20 379,86 *euro* (divdesmit tūkstoši trīs simti septiņdesmit deviņus *euro* un 86 centus) – Ls 14 323,05 (četrpadsmit tūkstoši trīs simti divdesmit trīs lati un 05 santīmi), nosakot, ka piedzenamā naudas summa samaksa veicama uz "Swedbank" AS kontu LV66HABA0001408028920.

Atzīt "Swedbank" AS, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no parāda pamatsummas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,00 *euro* (vienu *euro*), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Piedziņas no /pers. B/, personas kods /personas kods/, neiespējamības gadījumā, piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,00 *euro* (vienu *euro*), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu prasītāja ir tiesīga pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā, bet atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese: /paraksts/ E. Stelte-Auziņa